

Йовка ТИШЕВА, Марина ДЖОНОВА
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, България

ОНТОЛОГИЯ НА СЪСТОЯНИЯТА – ПРЕДИКАТИ С ЕКСПЕРИЕНЦЕР

Yovka TISHEVA, Marina DZHONOVA
Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Bulgaria

ONTOLOGY OF STATES – EXPERIENCER PREDICATES

В изследването се представя аргументната структура на предикатите за състояние, които приписват семантичната роля експериенцер на подлога. Въз основа на съществуващите описания на предикатите за състояние се извеждат основните семантични подгрупи предикати с експериенцер подлог – предикати за сетивно възприятие, за емоционално или ментално състояние, както и за желание. Подробно се разглежда синтактичната реализация на тези семантични групи предикати в случаите, в които вторият аргумент на предиката е пряко допълнение или комплементно изречение. Потвърждава се хипотезата, че семантиката на предиката предопределя разликите в синтактичната реализация на втория аргумент – като референтна или генерична именна фраза или като комплементно изречение.

The main topic of our study is the argument structure of state predicates with an experiencer subject. Based on the existing descriptions of state predicates, the main semantic subtypes of experiencer predicates are identified: predicates for sensory perception, for emotional or mental state, and for volition. The syntactic realization of these predicates is considered in detail in cases where the second argument is a direct object or a complement clause. The analyses confirm our hypothesis that the semantics of the predicate determines the differences in the syntactic realization of the second argument – as a referential or generic nominal phrase or as a complement clause.

Ключови думи: предикати за състояние, аргументна структура, експериенцер
Keywords: stative predicates, argument structure, experiencer

Увод

Предикатите за състояние са основен клас предикати в семантичните класификации, които се основават на признаците продължителност, мигновеност, пределност, неопределеност, промяна, каузация, динамичност и статичност (вж. Коева 2021a). Съществуващите изследвания показват, че тези предикати

не представляват еднородна група и че в техните рамки могат да се обособят два подтипа предикати – за временни и за постоянни състояния. Предикатите в тези две групи се различават по своята синтактична реализация, като тестовете за разпознаването им са свързани например с тяхната съчетаемост с темпорални изрази. От гледна точка на аргументната структура предикатите за състояние също не образуват еднороден клас, доколкото различните състояния се свързват с едноаргументна или двуаргументна реализация, както и със семантични ограничения по отношение на типа аргументи. Представянето на отношението между лексикалната семантика и синтактичната реализация на аргументите на предиката стои в основата на онтологичния модел на предикатите за състояние.

От гледна точка на онтологичното представяне на предикатите състоянията са един от основните класове предикати. Съществуващите семантични класификации на предикатите и предикативите за състояние в българския език (вж. напр. Лесева и др. 2021; Стаменов 2021) представят семантичните диференциращи признаци, чрез които може да се опишат типовете състояния. Синтактичните анализи на означаващите ги предикати и предикативи конкретизират характеристиките на прилежащите им аргументи, както и на някои от адюнктните пояснения.

В нашето описание изхождаме от аспектуалните класове предикати (Aktionsart), като разглеждаме само предикатите за състояние (state predicates) в българския език. Обект на изследване е синтактичната реализация на поясненията към предикати за състояние с аргумент експериенцер. Предмет на изследването са особеностите при изразяване на аргументите към предикатите за перцепция, за емоционално и ментално състояние, както и при предикатите за желание. В изследването представяме аргументната структура на разглежданите предикати за състояние, като целта ни е да определим броя, типа и семантиката на техните аргументи. Проучването е свързано с проверяването на хипотезата за наличието на зависимост между лексикалната семантика на предиката и неговата аргументна структура. За целта е избран подход, който да ни позволи обективно описание на предикатите.

Теоретична рамка на изследването

Разглежданите предикати за състояния не са били самостоятелен обект в българското езикознание. Част от техните характеристики са описани в рамките на по-големи изследвания, свързани, от една страна, с представянето на семантичните групи предикати, които могат да имат подчинено допълнително изречение (вж. Зара Генадиева-Мутафчиева 1983), или с предикатите, приписващи на единия от аргументите си семантичната роля експериенцер (вж. напр. Ницолова 2001, Джонова 2002). Някои от характеристиките на разглежданите предикати са представени от Св. Коева при изследването на зависимостта между семантиката на предиката, неговите аргументи и възможността за при-

съединяване на комплементни изречения (Коева 2021б). В своето изследване се насочваме само към една от семантичните подгрупи в рамките на предикатите за състояние. Това са предикатите, които приписват семантичната роля експериенцер на подлога. За целите на настоящото изследване приемаме, че експериенцерът е ролята на един от аргументите на предикатите за физиологично, психологично или ментално състояние. Експериенцерът е одушевен, в голяма част от случаите е лице.

Тук изхождаме от хипотезата, че предикатите от дадена семантична група имат сходно синтактично поведение, като при разглеждането на конкретни предикати могат да се отбележат специфики, свързани с нюанси в тяхното значение. В съвременното езикознание разглежданите от нас предикати, които приписват на един от аргументите си семантичната роля експериенцер, се включват в групата на т.нар. психологически глаголи (*psych verbs, psychological verbs* – вж. напр. прегледа в Rozwadowska 2017). Това са глаголи и конструкции с предикатив, с които се означават ментални процеси, когнитивни дейности или емоционални състояния. Освен общия елемент в лексикалната семантика, който ги отнася към по-общата група на предикатите за състояние, психологическите глаголи приписват сходни семантични роли на своите аргументи. Задължително един от аргументите получава ролята експериенцер, поради което психологическите глаголи се определят и като глаголи с експериенцер (*Experiencer verbs*). В рамките на тази група предикати са възможни различни реализации на аргумента със семантичната роля експериенцер. Той може да е подлог (*Децата се радват, Децата са весели*), пряко допълнение (*Това ме радва, Новината не ме интересува, Дотраша ме за къщата, Боли ме гърбът, Страх ме е от гръмотевици*) или непряко допълнение (*Горчи ми, Мъчно ми е, Домъчняло ми е*), като в тази група се включват както предикати за състояние, така и инхоативни и каузативни предикати. В нашето изследване представяме само глаголите за състояние с експериенцер подлог.

Две семантични групи предикати приписват семантичната роля експериенцер на подлога. Това са предикатите за състояние (*обичам, виждам, радвам се, страхувам се*) и инхоативните предикати (*натъжавам се, развълнувам се*), които означават новонастъпило състояние. В българския език, както и в останалите славянски езици преминаването на глагола от един семантичен клас в друг обикновено е свързано с добавянето на словообразователни афикси. Производните предикати запазват централния си аргумент, но са възможни разлики по отношение на останалите аргументи, по отношение на съчетаемостта им с предлози, както и с комплементните изречения с *че, да* или с *к-дума*. Това е причината да ограничим изследването си само до изходните предикати за състояние.

Възможни са различни подходи при представянето на аргументната структура на предиката. Ван Валин и Уилкинс (Van Valin, Wilkins 1993: 501) разглеждат някои от тези теоретични модели. Авторите посочват, че при опи-

санието на отделни глаголи и изброяването на типовете комплементи, които те могат да имат, се получават произволни списъци, които не позволяват правенето на обобщения на правилата за избор на комплемент. Именно затова представянето на отделни предикати и техните възможни употреби не е подходящо при съставянето на онтологичен модел. В генеративната граматика се възприема друг подход, при който лексикалната семантика се обвързва с типа глагол – преходен/непреходен, възможните аргументи и техните тематични роли, както и кой от тези аргументи заема подложната позиция. Посочва се възможността предикатът да има комплементно изречение, но обикновено не се уточняват възможните типове комплементни изречения и различните значения на предиката. Трети подход се прилага в рамките на граматиката на ролята и референцията, като той включва правила за определянето на аргументите на предиката, основаващи се на аспектуалния тип предикат. В тези правила се включват и съчетаемостта на глагола с даден предлог, както и възможните комплементни изречения (Van Valin, Wilkins 1993: 502).

В теоретичните изследвания, свързани с определянето на семантичните класове предикати, предикатите за състояние се определят като един от основните аспектуални типове предикати (Aktionsart) заедно с предикатите за действие (Vendler 1957). Подробно представяне на аспектуалните класове предикати и тестовете, които могат да се прилагат при определянето на отделните аспектуални класове в българския език, е направено от Св. Коева (Коева 2021a). При прилагане на тази теория върху езиков материал от различни езици се забелязва необходимостта от определяне на отделни подгрупи в рамките на предикатите за състояние (Van Valin, LaPolla 1997) с оглед описанието на аргументната структура на предиката. По отношение определянето на семантичните подкласове в рамките на предикатите за състояние е подходящо прилагането на модела, предложен в граматиката на ролята и референцията. При този теоретичен подход се описват тези аспекти от значението на предиката, които са валидни за семантичния клас предикати, към който той принадлежи. По този начин се отбелязват значимите общи характеристики и затова подходът може да се използва при описанието на различни езици и при съставянето на онтологичен модел. Предлагат се и правила, които свързват семантичната структура на предиката с типовете комплементи във всеки език. Изборът на комплемент се предопределя от семантиката на главния предикат, от семантиката на самите комплементи и от семантичните отношения между предиката и неговите комплементи. Тук се интересуваме от двуаргументните предикати за състояние, които в предложенията от Ван Валин и Лапола модел включват предикати за местоположение, възприятие, знание, желание, пропозиционално отношение, притежание, вътрешно преживяване, емоция, идентификация (Van Valin, LaPolla 1997: 115). Само част от посочените групи предикати приписват на подлога семантичната роля експериенцер.

От гледна точка на синтактичната реализация на аргументите при предикатите за състояние се наблюдават следните типове синтактични структури: предикати с един аргумент (*гладувам, жадувам; седя, лежа, стоя, спя; бдя, будувам; алене (алене се), блести, киселее, сладни, ухае, мирише*) и предикати с два аргумента, в които се включват две подгрупи – предикати с подлог и пряко допълнение (*обичам, харесвам, виждам, чувам, чувствам, усещам, боли, сърби, гледам, слушам, желая, искам, мразя, помня, слушам, зная*) и предикати с подлог и непряко допълнение (*радвам се, вълнувам се, тревожа се, безпокоя се, страдам, вярвам, гордея се, надявам се, нуждая се, срамувам се, страхувам се, тревожа се, жадувам, копнея*).

При представянето на онтологията на предикатите за състояние по отношение на подлога се отчитат и признаците *одушевеност*, както и признаците *съзнателност* и *наличие на контрол*. Разглеждаме предикатите в тяхното основно значение. За да проверим доколко общата семантична структура е обвързана и с общност в синтактичната структура, представяме основните семантични класове предикати за състояние, като се основаваме на класификацията на семантичните типове предикати, предложена за български от Коева (2019). В тази класификация предикатите с експериментален подлог са включени в следните семантични класове:

Предикати за пропозиционално отношение (положително – *вярвам*, неутрално – *мисля, приемам, смятам*, отрицателно – *отричам, опровергавам*).

Предикати за въображаема реалност – *предполагам, въобразявам си, мечтая (си) фантазирам (си)*.

Предикати за емоционална реакция или оценка – *харесвам, съжалявам, радвам се, страхувам се, притеснявам се*.

Предикати за знание – *зная, разбирам, откривам, помня, чудя се, удивлявам се, впечатлявам се*.

Предикати за желание – *искам, желая, възнамерявам, стремя се, надявам се*.

Предикати за непосредствено възприятие – *виждам, чувам, усещам, забелязвам, чувствам*.

Обикновено класификации на предикатите според тяхната аргументна структура се основават на описание на характеристиките на двуаргументни предикати. В своето изследване ние включваме и триаргументни предикати, като ги класифицираме според типа задължителен вътрешен аргумент. В съответствие с този принцип представяме глагола *зная* в групата на предикатите с пряко допълнение, а глаголи като *мисля* – в групата на предикатите с непряко допълнение, като се описват и случаите, в които се реализира триаргументната структура на предиката (срв. *зная нещо – зная нещо за някого*).

При представянето на онтологията на предикатите за състояние по отношение на подлога се отчита и признакът *одушевеност*, както и признаците *съзнателност* и *наличие на контрол*. Разглеждаме предикатите в тяхното основно

значение, тъй като промяната в значението на предиката често е свързано и с промяна в синтактичната реализация на неговите аргументи.

В настоящото изследване се насочваме към представянето на двуаргументните предикати, които приписват семантичната роля експериенцер на подлога. Те могат да се разделят на две подгрупи в зависимост от типа втори аргумент. При част от предикатите за ментално, емоционално или физиологично състояние вторият аргумент е пряко допълнение (*зная, обичам, виждам, чувствам*), докато при останалите предикати от разглежданите семантични групи вторият аргумент е непряко допълнение (*радвам се, безпокоя се, страдам, вярвам, страхувам се*). Предмет на изследване тук са двуаргументните предикати с пряко допълнение, които включват следните семантични групи предикати: за перцепция (*виждам, чувам*), за емоционално състояние (*обичам, харесвам*) и за желание (*желая, искам*). Предикатите за физиологично състояние нямат синтактична реализация като двуаргументни предикати с подлог експериенцер и втори аргумент пряко допълнение.

Предикати за перцепция

Предикатите за перцепция обикновено имат двуаргументна структура. Когато означават способност за възприятие, може да имат и едноаргументна реализация, както е в следния пример:

Той вижда Ø / чува Ø.

В останалите случаи прякото допълнение е съществително, местоимение или именна фраза, която означава обекта на възприятие. Налице е ограничение по отношение на фразите в обектна позиция – те могат да бъдат само референтни изрази.

Виждам птиците / полета на птиците.

Чувам песните на птиците.

Обект на възприятие може да бъде и ситуация. В този случай вторият аргумент на предиката е пропозиция, представена с комплементно *че*-изречение, *да*-изречение или косвен въпрос (вж. Коева 2019: 65).

По едно радио чух да се шегуват, че... / че се шегуват с него.

Видях как се откъртиха 4-5 каменни къса от фасадата на сграда.

Възможно е пропозицията да бъде номинализирана (*тази шега*).

По едно радио чух тази шега.

Видях откъртването им от фасадата.

Предикатите за сетивно възприятие може да се употребяват и като предикати за когнитивно състояние със значение *знам, разбирам, научавам*. Тази семантична промяна е свързана и с промяна в синтактичната реализация на аргументите на предиката. В това значение разглежданите предикати допускат като втори аргумент само пропозиция – това е съдържанието на знанието, и тя изразява с комплементно изречение (въведено с *че, да* или *к-дума*), което не може да се номинализира с местоимение или именна фраза.

Виждам, че си добър човек. Чувам, че си бил добър в знахарството.

Отсега виждам какво ще стане, ако не се включаши.

Трябва да видя как да го поправа.

При предикатите за слухово възприятие е възможно епистемичният обект да се представи с предложна за-фраза (*за пътнотранспортните произшествия*), но този обект е част от семантичната структура на ситуацията, за която научава или знае експериментерът: *Знам, че има нови пътнотранспортни произшествия.*

Всяка седмица чувам за пътнотранспортни произшествия.

Може да се обобщи, че в основното си значение предикатите за сетивно възприятие имат двуаргументна структура. Първият аргумент е експериментерът в подложна позиция. Вторият аргумент е обектът на възприятие в позицията на пряко допълнение. Именната фраза в тази позиция е референтна. Когато обект на възприятие е ситуация, предикатите за сетивно възприятие имат комплементно изречение като втори аргумент.

Предикати за емоционално състояние

Подобно на предикатите за сетивно възприятие, и предикатите за емоционално състояние (*обичам, харесвам, обожавам, мразя*) имат пряко допълнение в аргументна позиция. Неговата семантична роля е обект на емоцията. Аргументът в тази позиция може да бъде местоимение, съществително име или именна фраза. Прякото допълнение може да бъде референтна именна фраза и да насочва към конкретен обект на емоцията (*мъжа си*):

Тя беззаветно обичаше мъжа си.

В тази позиция предикатите за емоционално състояние допускат и именна фраза с генерично значение (*кучета, котки, лошите хора*):

И двамата обичаха кучета и не обичаха котки; Децата не обичат лошите хора.

Във връзка с референтността може да се отбележи и възможността за генеричен експериментер в подложната позиция (*котките*), както и на локативни изрази, свързани с метафоричен пренос (*Холивуд, Милано* вместо *хората в Холивуд, Милано*).

Котките обичат валериан и отиват къде ли не заради него.

Холивуд обича самотниците. Милано обича операта.

Кръвоносните съдове на ръцете обичат контрастните вани с морска сол.

При реализиране на значението „харесвам нещо“ вторият аргумент на предикатите за емоционално състояние може да бъде и пропозиция, изразена с комплементно да-изречение. Важно е да се отбележи, че в този случай не е задължително подлогът в главното изречение да съвпада с подлога на подчиненото изречение.

Татко обичаше да танцува.

Човек обича да изследва далечни пространства.

Не обичам (те) да ме лъжат.

В сравнение с предикатите за перцепция предикатите за емоционално състояние допускат както референтни, така и генерични именни фрази като пряко допълнение. В същото време предикатите за емоционално състояние допускат само комплементно *да*-изречение, и то при едно определено значение на предиката.

Предикати за желание

Семантиката на предикатите за желание (*искам, желая*) предопределя допустимостта както на референтна (*Искам тази торта*), така и на генерична фраза (*по-дълга рокля; природа, а не бетон*) в позицията на пряко допълнение.

Искам тази торта.

Искам по-дълга рокля. Искам точно такава семпла душ кабинка.

Каква България искаме?

Искаме природа, не искаме бетон.

Предикатите за желание допускат само комплементно *да*-изречение в аргументна позиция, като в това отношение показват сходни особености с предикатите за ментално състояние.

Искам да се завърна в България.

Исках да бъдем щастливи завинаги.

(той, тя) Искаше нещата да са различни.

Ограниченията по отношение на комплементното изречение при предикатите за желание са свързани със значението за нефактивност на пропозицията, което се изразява само от комплементните *да*-изречения. В същото време, когато обектът на желание е изразен с именна фраза, тя може да представя конкретен или генеричен обект.

Предикати за ментално състояние

Семантичната структура и синтактичната реализация на предикатите за ментално състояние в българския език са представени подробно от Ницолова (2001). При предикатите за ментално състояние подобно на предикатите за сетивно възприятие експериенцерът и епистемичният обект се изразяват с местоимение или именна фраза с референтно значение. Това е свързано със семантиката на предикатите. Интересна особеност на менталните предикати е възможността за изразяване на епистемичния обект с винителна клитика, като в тези случаи референтът на местоимението често е лице (*помня те, мисля те, зная го*). Това наблюдение е вярно и за предикатите за желание (*искам те, жадувам те*)

Зная те още от стажантските години.

Когато референтът на местоимението е нелице, клитиката обикновено е част от конструкция с удвоено допълнение.

Помня ги тия приказки.

Аз това го знам.

Както посочва Р. Ницолова (2001: 175), предикатите за знание могат да се реализират като триаргументни предикати с експериенцер, епистемичен

обект и съдържание на знанието за епистемичния обект. Съдържанието на знанието за епистемичния обект е пропозиция и се реализира синтактично с комплементно изречение (въведено с *че, да* или косвен въпрос) или с номинализация (обикновено с местоимение за нелице като *това, нещо, което, нищо, напр. Нищо не знам*).

Помниш ли, че утре има изпит?

Епистемичният обект не винаги има отделна реализация, тъй като той е част от семантичната структура на комплементното изречение. Когато се реализира синтактично, той обикновено е предложна *за*-фраза, която е кореферентна с аргумент от комплементното изречение (съдържание на знанието) (Коева 2021б).

А за адмирала знаехме, че (той) управлява Франция

При номинализация на съдържанието на знанието реализацията на епистемичния обект с предложна фраза също е възможна, като се запазва изискването за кореферентна връзка между двете фрази:

Неслучайно едва 14 на сто от софиянци твърдят, че знаят нещо за втората вълна на приватизацията.

Знам истината за тях.

Какво знаеш за тях?

От направените наблюдения може да се обобщи, че предикатите за ментална дейност се отличават от останалите предикати с подлог експериенцер по възможността да имат триаргументна структура, както и по отношение на типовете комплементни изречения, които са възможни в обектна позиция.

Изводи

Предикатите за състояние с експериенцер подлог и пряко допълнение показва, че те се реализират предимно като двуаргументни предикати – с подлог експериенцер и пряко допълнение (обект на възприятие, обект на емоцията, обект на желание или епистемичен обект). При предикатите за ментално състояние е възможна и триаргументна структура – с пряко допълнение пропозиция и с непряко допълнение, като е налице кореферентна връзка между тези два аргумента. Самостоятелната употреба на винителните клитики е възможна и при четирите семантични групи предикати, но при предикатите за емоция и за ментално състояние тя се употребява самостоятелно, когато нейният референт е лице. По отношение на референтността на именната фраза в обектна позиция също се наблюдават интересни тенденции. Докато при предикатите за възприятие и за ментално състояние тази фраза може да бъде само референтна, при предикатите за желание и за емоционално състояние в тази позиция е възможна и фраза с генерично значение.

Хипотезата за зависимост между лексикалната семантика и аргументната структура на предиката се потвърждава частично – наблюдава се промяна в аргументната структура само при употребата на предикатите за перцепция

като когнитивни предикати и при предикатите за емоция при реализация на значението ‘харесвам’.

Благодарности

Настоящият текст е резултат от изпълнението на научната програма на проекта „Онтология на ситуациите за състояние – лингвистично моделиране. Съпоставително изследване за български и руски“, подкрепен от Фонд „Научни изследвания“ в рамките на конкурса „Проекти по програма за двустранно сътрудничество – България – Русия 2019 – 2020 г.“, Договор № КП-06-РУ-СИЯ-23 от 2020 г. Изказваме благодарност за подкрепата.

БИБЛИОГРАФИЯ

Генадиева-Мутафчиева 1983: Генадиева-Мутафчиева, З. Сложно съставно с подчинено допълнително изречение. – В: *Граматика на съвременния български книжовен език. Т. 3. Синтаксис*. София: Издателство на БАН, 328 – 347. // **Genadieva-Mutafchieva 1983:** Genadieva-Mutafchieva, Z. Slozhno sastavno s podchineno dopalnitelno izrechenie. – In: *Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik. T. 3. Sintaksis*. Sofia: Izdatelstvo na BAN, 328 – 347.

Джонова 2002: Джонова, М. Семантичната роля експериенцер при двойките предикати от типа *радвам се на – радва ме*. – В: *Сборник доклади от научната конференция „Обучението по български език в началото на XXI в.“ (в памет на доц. д-р Ст. Кабанов)*. Смолян, 7 – 8 юни 2001 г., 76 – 79. // **Dzhonova 2002:** Dzhonova, M. Semantichnata rolya experienter pri dvoykite predikati ot tipa *radvam se na – radva me*. – In: *Sbornik dokladi ot nauchnata konferentsia „Obuchenieto po balgarski ezik v nachaloto na XXI v.“ (v pamet na dots. d-r St. Kabanov)*. Smolyan, 7 – 8 юни 2001 г., 76 – 79.

Коева 2019: Коева, С. Комплементите в български. – В: *Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ (София, 14 – 15 май 2019 година)*. София: Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 57 – 68. // **Koeva 2019:** Koeva, S. Komplementite v balgarski. – In: *Dokladi ot Mezhdunarodnata godishna konferentsia na Instituta za balgarski ezik „Prof. Lyubomir Andreychin“ (Sofia, 14 – 15 may 2019 godina)*. Sofia: Akad. izd. „Prof. Marin Drinov“, 57 – 68.

Коева 2021a: Коева, С. Предикати за състояние: свойства и лингвистични тестове. – В: *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 10, 158 – 182. // **Koeva 2021a:** Koeva, S. Predikati za sastoyanie: svoystva i lingvistichni testove. – In: *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 10, 158 – 182.

Коева 2021b: Коева, Св. Към типологичен анализ на комплементността в български. – В: *Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“*. Т. 2, София, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 13 – 27. // **Koeva 2021b:** Koeva, Sv. Kam tipologichen analiz na komplementnostta v balgarski. – In: *Dokladi ot Mezhdunarodnata godishna konferentsia na Instituta za balgarski ezik „Prof. Lyubomir Andreychin“*. Т. 2, Sofia, Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 13 – 27.

Лесева и др. 2021: Лесева, С., Х. Кукова, Ив. Стоянова. Предикатите за състояние в съвременните лингвистични теории (I). – В: *Български език*, № 3, 120 – 134. // **Leseva**

et al. 2021: Leseva, S., H. Kukova, I. Stoyanova. Predikatite za sastoyanie v savremennite lingvistichni teorii (I). – In: *Balgarski ezik*, № 3, 120 – 134.

Ницолова 2001: Ницолова, Р. Значение и граматични особености на сложните изречения с предикати за знание в българския език. – В: *Съвременни лингвистични теории. Помагало по синтаксис*. Пловдив: Пловдивско университетско издателство, 174 – 192. // **Nitsolova 2001:** Nitsolova, R. Znachenie i gramatichni osobenosti na slozhnite izrechenia s predikati za znanie v balgarskia ezik. – In: *Savremenni lingvistichni teorii. Pomagalo po sintaksis*. Plovdiv: Plovdivsko universitetsko izdatelstvo, 174 – 192.

Стаменов 2021: Стаменов, М. Конструкциите с предикативи за психически състояния в българския език – номенклатура и диференциални характеристики. – В: *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, № 10, 76 – 113. // **Stamenov 2021:** Stamenov, M. Konstruktsiite s predikativi za psihicheski sastoyania v balgarskia ezik – nomenklatura i diferentsialni harakteristiki. – In: *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, № 10, 76 – 113.

Rozwadowska 2017: Rozwadowska, B. Psychological Verbs and Psychological Adjectives. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/9781118358733wbsyncom040>.

Van Valin, Wilkins 1993: Van Valin, R. D., Jr., D. Wilkins. Predicting syntactic structure from semantic representations: *remember* in English and Mparntwe Arrernte. – In: Van Valin, ed., *Advances in Role and Reference Grammar*, John Benjamins Publishing Company, 499 – 534.

Vendler 1967: Vendler, Z. *Linguistics in Philosophy*. Ithaca, NY: Cornell University Press.